

2. Журба С. Наративна стратегія сучасної української воєнної прози. *Wroclawska ukrainistyka: linngua, litterae, sermo* II: monografia. Wrocław: IKR[i]BL Siedlce, 2024. С. 501–520.

3. Мацевко-Бекерська Л. Наративні стратегії малої прози (на матеріалі української літератури кінця XIX – початку XX століть) : автореф. дис. докт. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури», 10.01.01. «Українська література». Київ, 2009. 40 с.

4. Юрчук О. Місто в збірці «Арабески» Сергія Жадана: час, простір, люди. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Т. 75, № 2. С. 263–268.

Зоряна Баран,

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка;
Науковий керівник - кандидат філологічних наук, викладач
Галина Вишневська

САКРАЛЬНІ ОБРАЗИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ НАРАТИВІВ СУСПІЛЬСТВА

Сучасний медіапростір виступає однією з найдинамічніших сфер мовного розвитку. У часи політичних трансформацій та війни мова медіа набуває особливого символічного навантаження, відтворюючи моделі колективної пам'яті та емоційної солідарності. Сакральна лексика – одна з тих семіотичних систем, які медіа активно переосмислюють і трансформують, надаючи їй нових змістів.

Актуальність дослідження зумовлена посиленням впливу сакральної образності на суспільне сприйняття історичних подій, героїки, насильства й трагедії. У медійних текстах сакральність стає не лише частиною стилістичного оздоблення, а й інструментом символічної мобілізації.

Мета – проаналізувати функціонування сакральної лексики в сучасному українському медіадискурсі та визначити її роль у формуванні суспільних смислів. **Завдання:**

1. Окреслити джерела й шари сакральної лексики.
2. Визначити провідні комунікативні стратегії її використання.
3. Систематизувати типи сакральної образності, характерні для сучасних українських медіа.

Проблему сакральної лексики розробляють такі дослідники, як Т. Космеда (ціннісні орієнтири мовної культури), Л. Масенко (національна пам'ять і мовна політика), О. Селіванова (лінгвістична герменевтика), В. Жайворонок (символьність української культури), Т. Вільчинська, Г. Вишневська (сакральне у художніх текстах), Н. Кондратенко та Н. Шумарова (сакральні образи у медіа). Їхні праці створюють підґрунтя для аналізу сучасних медійних практик сакралізації.

Слід виокремити функції сакральної лексики у медіатекстах:

- 1) Інтегративна: об'єднання спільноти в умовах кризи.
- 2) Емоційно-оцінна: посилення емоційного впливу, створення чуттєвої тональності.
- 3) Маніпулятивна: формування уявлень про «своїх» і «чужих».
- 4) Символічна: закріплення архетипних образів (герой, мученик, захисник).
- 5) Маркер національної пам'яті: відсилання до традиційного світогляду та культурних кодів.

Пропонуємо власну класифікацію сакральної лексики в медіадискурсі:

1. **Біблійно-міфологічна лексика:** *гріх, спасіння, світло, тьма, воскресіння, чудо* («Гріх – як залежність від алкоголю: якщо не припинити – це зруйнує» [2]).

2. **Конфесійно-ритуальна лексика:** *миряни, пастир, чин, храм, молитва, обряд* («Молитва як сила: як українці єднаються у вірі під час війни» [3]).

3. **Національно-культурна сакральність:** *ненька-Україна, свята земля, хліборобська сакральність, предки* («Україна – то свята земля для євреїв». Як міст з єврейськими громадами спростовує російську пропаганду» [1]).

4. **Метасакральні метафори:** *благовісник свободи, стіна світла, молитва сталі* («Собор Святої Софії в Римі – це благовісник свободи Церкви і народу», – Блаженніший Святослав у відеозверненні [5]).

5. **Політико-сакральні конструкції:** *святий обов'язок, жертва війни, гріх агресії* (Довкілля – мовчазна жертва війни: як російська армія вчиняє екологічні злочини й порушує права людини [4]).

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у створенні корпусу сакральної лексики з медіатекстів воєнного часу; порівнянні українського та європейського медіадискурсу щодо сакралізації подій; моделюванні ризиків маніпуляцій на основі сакральних образів; визначення впливу сакральної лексики на громадську думку.

Висновки. Сакральна лексика в українському медіадискурсі виконує складний комплекс функцій – від символічної підтримки й емоційної консолідації до формування національної ідентичності. Її активізація свідчить про глибинні процеси культурної та психологічної самооборони суспільства. Слово у медіа – не просто інформація, а сила, що здатна підтримати, об'єднати або підмінити сенси. І тому його сакральний вимір потребує уважного наукового погляду.

Список використаної літератури:

1. Бутченко М. Україна – то свята земля для євреїв». Як минуле міст з єврейськими громадами спростовує російську пропаганду. LB.UA. URL: https://lb.ua/culture/2025/04/18/671463_ukraina_svyata_zemlya_ievreiv.html (дата звернення: 13.11.25).
2. Гріх як залежність від алкоголю. Євангелізаційний медіапроект Мукачівської Дієцезії Римсько-Католицької Церкви. URL: <https://veritas.net.ua/sing-up-85/> (дата звернення: 12.11.25).

3. Молитва як сила. Фонд пам'яті Блаженнішого Митрополита Мефодія. URL: <https://mefodiy.org.ua/molytva-yak-syla-yak-ukrayinczi-yednayutsya-u-viri-pid-chas-vijny/> (дата звернення: 11.11.25).
4. Лубінець Д. Довкілля – мовчазна жертва війни: як російська армія вчиняє екологічні злочини й порушує права людини. LB.UA. URL: https://lb.ua/blog/dmytro_lubnets/581276_dovkillya_movchazna_zhertva_viyni_yak.html (дата звернення: 15.11.25).
5. Шевчук С. Собор Святої Софії в Римі – це благовісник свободи Церкви і народу. URL : <https://synod.ugcc.ua/data/sobor-svyatoy-sofiy-v-rymi-tse-blagovisnyk-svobody-tserkvy-i-narodu-blazhennishyy-svyatoslav-u-videozvernenni-1269/> (дата звернення: 11.11.25).

*Соломія Беш,
Ірина Підлужна*

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка;
Науковий керівник – кандидат філологічних наук,
викладач Галина Вишневська

ІНТЕГРАЦІЯ ТІКТОК У ШКІЛЬНИЙ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Актуальність дослідження. Сучасна освіта переживає активну цифрову трансформацію, і соціальні мережі стають важливою частиною освітнього середовища. Особливу популярність серед молоді має платформа ТікТок, яка завдяки коротким динамічним відео поєднує навчання й розваги. Для вчителів української мови ТікТок відкриває можливість зробити освітній процес сучасним, цікавим і доступним для покоління, що мислить візуальними образами. Використання ТікТок сприяє формуванню комунікативної компетентності, розширенню словникового запасу, розвитку мовного чуття й підвищенню мотивації учнів до вивчення рідної мови.

Мета дослідження – проаналізувати можливості використання ТікТок у процесі навчання української мови та визначити ефективні прийоми застосування платформи в освітньому середовищі.

Завдання:

1. Визначити психолого-педагогічні особливості використання коротких відео у навчанні.
2. Описати потенціал ТікТок як освітньої платформи.
3. Розглянути приклади використання ТікТок на уроках української мови.
4. Сформулювати рекомендації для педагогів щодо ефективного використання соціальної мережі у навчанні.

Сучасні виклики і навчання української мови у своїх статтях досліджували: Є. Андрієнко. «Інстаграм-проект як одна з форм розвитку мовних і літературних компетентностей учнів» [1], Г. Вишневська, М.